

Beleid UWV m.b.t. herstelacties voor groepen van uitkeringsgerechtigden/werkgevers

Concept d.d. 14-1-2015

Een kwaliteitssysteem staat of valt met de wijze waarop de managers en medewerkers in de uitvoering er mee omgaan. Fouten in de beoordeling zijn nooit uitgesloten. Mocht een fout in de uitvoering geconstateerd worden en het betreft grotere groepen klanten dan is daarvoor beleid geformuleerd. Hiermede wordt bereikt dat in foutsituaties een gelijke afweging wordt gemaakt.

Het beleid van UWV voor groepen van uitkeringsgerechtigden is op 13-8-2013 door de RvB vastgesteld en is gebaseerd op ervaringen uit het verleden. Vanuit die optiek is er geen sprake van nieuw beleid. Paragraaf 3.2.2 "Aanpassing lopende uitkeringen", paragraaf 4 "Herstelbeleid bij werkgevers" is op vastgesteld. Ook hier is geen sprake van nieuw beleid.

Herstelbeleid groepen uitkeringsgerechtigden

Noodzakelijke correcties van de uitkering voor groepen van uitkeringsgerechtigden met een directe uitkering van UWV¹ kunnen voortkomen uit een drietal aanleidingen:

- 1) Beleidsaanpassingen binnen UWV;
- 2) Uitspraken van CRvB/Hoge Raad;
- 3) Eigen constatering van gemaakte fouten.

Algemeen uitgangspunt is dat voor alle drie genoemde categorieën geldt dat we in ieder geval 'per heden' de correctie bewerkstelligen (voor 'lopende' gevallen), zodat uitkeringsgerechtigden naar de toekomst een juiste uitkering ontvangen. Voor gevallen uit categorie 1 en 2 is terugwerkende kracht in principe niet aan de orde. Voor categorie 3 wordt in principe wel met terugwerkende kracht gecorrigeerd. De drie categorieën worden hieronder kort toegelicht.

1) Beleidsaanpassingen binnen UWV

Het gaat hier om aanpassingen die volgen uit een koerswijziging en niet om aanpassingen omdat het vorige beleid onjuist was. Het is dan ook niet logisch, of gewenst om aan dat beleid terugwerkende kracht te geven. Als sprake is van apert fout beleid, is 3) aan de orde.

2) Uitspraken van CRvB/Hoge Raad

Voor uitspraken CRvB geldt dat de CRvB regelmatig te kennen heeft gegeven dat een beleid om een categoriaal geval te corrigeren vanaf datum uitspraak CRvB, de rechterlijke toets kan doorstaan. In principe vindt dus geen correctie met terugwerkende kracht plaats, tenzij er zwaarwegende, in die specifieke situatie geldende, belangen zijn. Of hier sprake van is wordt van geval tot geval beoordeeld, in de regel in overleg met SZW. Ook komt het voor dat als gevolg van een uitspraak van de Hoge Raad uitkeringen aangepast moeten worden.

¹ Onder een directe uitkering wordt verstaan de uitkering die netto aan de klant wordt betaald danwel via een machtiging netto aan een derde wordt betaald.

3) Eigen constatering van gemaakte fouten

Hier geldt dat in eerste instantie een onderscheid wordt gemaakt tussen situaties waarin sprake is van een te laag vastgestelde uitkering en nabetaling aan de orde is versus situaties waarbij sprake is van een te hoog vastgestelde uitkering waarbij terugvordering en/of verlaging van de lopende uitkering aan de orde is.

3.1) Nabetalingen door UWV:

In principe betalen we altijd na, zowel voor lopende als inmiddels afgesloten gevallen. Uitzonderingen:

- Nabetalen is feitelijk onmogelijk omdat we de doelgroep niet kunnen traceren of er geen dossiers/gegevens meer beschikbaar zijn (de wettelijke bewaartermijn van dossiers/verwijdering gegevens uit systemen is 5 jaar na afsluiting van de uitkering);
- Het absolute bedrag van de gemiddelde nabetaling is te gering (bodembedrag € 10,-);
- Te maken kosten c.q. complexiteit voor de nabetalingsactie staan in geen enkele verhouding meer tot de hoogte van de gemiddelde nabetaling (meer dan het 5-voudige).

3.2) Te hoog vastgestelde uitkeringen

3.2.1) Terugvorderen

In principe vorderen we terug als het in onze optiek de klanten redelijkerwijs duidelijk moet zijn geweest dat zij teveel hebben ontvangen. In andere situaties wordt niet teruggevorderd.

Verder gelden als uitzonderingen om niet tot terugvordering over te gaan:

- Het is feitelijk onmogelijk omdat we de doelgroep niet kunnen traceren of er geen dossiers/gegevens meer beschikbaar zijn (wettelijke bewaartermijn dossiers/verwijdering gegevens uit systemen = 5 jaar na afsluiting van de uitkering);
- Het absolute bedrag van de gemiddelde terugvordering is te gering (minder dan €113,-) Voor wat betreft de hoogte van het bedrag wordt hiermede aangesloten op de vigerende regeling 'terugvordering geringe bedragen'.;
- Te maken kosten voor de terugvorderingsactie staan in geen enkele verhouding meer tot de hoogte van de gemiddelde terugvordering (meer dan het 5-voudige). Het afzien van terugvordering vanuit een kosten/batenanalyse, kan alleen in overleg met het Min. van SZW worden afgesproken en bij echt hoge uitzondering. Als UWV hebben de dwingendrechtelijke verplichting om terug te vorderen zodra het bedrag boven de grens van €113,- komt. De wetgever heeft geen kosten/batenanalyse mogelijk gemaakt bij een verplichte terugvordering. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat er politiek de wens is om niet terug te vorderen.

3.2.2) Aanpassing lopende uitkering ten nadele van de klant

Voor 'lopende' gevallen wordt de uitkering in beginsel 'per heden' aangepast. Er zijn geen juridische gronden om af te zien van herziening van de uitkering naar de toekomst. In de wet is geregeld dat UWV de uitkering moet herzien. Tevens is er geen grondslag voor een categoriaal afzien van herziening.

Deze aanpassing kan niet zonder meer als de uitkering fors naar beneden moet worden bijgesteld. In die situaties moet voorkomen worden dat klanten geconfronteerd worden met een onverwachte en grote inkomstendaling. Van een grote inkomstendaling is sprake bij 20 % of meer achteruitgang van de bruto uitkering. In die gevallen wordt een afbouw met een uitloop in de tijd en eventueel een afbouw met vaste bedragen per week of maand toegepast.

De lengte van de uitlooptermijn en de hoogte van het afbouwbedrag wordt per categoriaal geval vastgesteld.

Uitzondering

Hiervan is sprake ingeval UWV de uitkering direct aan de klant (of gemachtigde) betaalt en UWV verhaalsrecht heeft (dit komt voor bij de WW O&O sector, bij de WGA en de ZW) Vaststelling van de juiste uitkering leidt in die gevallen tot een correctiefactuur met daarin de juiste bedragen.

Ingeval wij om zorgvuldigheidsredenen bij verlaging van een lopende uitkering een uitlooptermijn en afbouwperiode hanteren worden de daarmee gemoeide bedragen niet gefactureerd. Immers wij kunnen onze fout niet bij een ander in rekening brengen.

Hardheidsclausule

Ondanks de bovenstaande regeling kan het voorkomen dat een betrokkene in ernstige financiële problemen zal komen als gevolg van de inkomensachteruitgang. Voor deze situatie geldt een hardheidsclausule. Het gaat hier om duidelijke uitzonderingsgevallen. Toont de betrokkene ernstige financiële problemen aan dan zal een maatwerkoplossing moeten worden toegepast.

Herstelbeleid werkgevers

Binnen de klantgroep die voor herstel in aanmerking komen kunnen gevallen zitten waarin de bruto uitkering verhoogd met werkgeverspremies aan de werkgever wordt betaald. Ook zijn er zgn. instantie betalingen. Hierbij houdt UWV de premie in en draagt de ontvangende instantie de loonheffing af.

Bij deze groepen kan de problematiek tweeledig zijn. Het kan zijn dat de bruto uitkering te hoog of te laag is vastgesteld. Het kan ook zijn dat onjuiste premies zijn vergoed.

Te laag vastgestelde uitkering

Ingeval van te lage uitkeringsverstrekking en/of te lage premievergoeding geldt dat deze worden nabetaald aan de werkgever. Er zijn drie uitzonderingen:

- Nabetalen is feitelijk onmogelijk omdat we de doelgroep niet kunnen traceren of er geen dossiers/gegevens meer beschikbaar zijn (de wettelijke bewaartermijn van dossiers/verwijdering gegevens uit systemen is 5 jaar na afsluiting van de uitkering);
- Het absolute bedrag van de gemiddelde nabetaling is te gering (bodembedrag € 10,-per werknemer);
- Te maken kosten c.q. complexiteit voor de nabetalingsactie staan in geen enkele verhouding meer tot de hoogte van de gemiddelde nabetaling (meer dan het 5-voudige).

Te hoog vastgestelde uitkering

Ingeval te hoog vastgestelde uitkering en/of te hoge premievergoeding geldt dat deze wordt teruggevorderd van de werkgever indien het gelet op de hoogte van het bedrag

redelijkerwijs duidelijk had moet zijn dat de uitkering te hoog/de vergoeding te hoog/ de inhouding te laag was.

Uitzonderingen om ondanks redelijkerwijs duidelijk niet tot terugvordering over te gaan:

- Het is feitelijk onmogelijk omdat we de doelgroep niet kunnen traceren of er geen dossiers/gegevens meer beschikbaar zijn (wettelijke bewaartermijn dossiers/verwijdering gegevens uit systemen = 5 jaar na afsluiting van de uitkering);
- Het absolute bedrag van de gemiddelde terugvordering is te gering (minder dan €113,-) Voor wat betreft de hoogte van het bedrag wordt hiermede aangesloten op de vigerende regeling 'terugvordering geringe bedragen';
- Te maken kosten voor de terugvorderingsactie staan in geen enkele verhouding meer tot de hoogte van de gemiddelde terugvordering (meer dan het 5-voudige). Het afzien van terugvordering vanuit een kosten/batenanalyse, kan alleen in overleg met het Min. van SZW worden afgesproken en bij echt hoge uitzondering. Als UWV hebben de dwingendrechtelijke verplichting om terug te vorderen zodra het bedrag boven de grens van €113,- komt. De wetgever heeft geen kosten/batenanalyse mogelijk gemaakt bij een verplichte terugvordering. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat er politiek de wens is om niet terug te vorderen.

Communicatie resp. besluitvorming

Alle situaties waarin herstel voor een groep klanten in de rede ligt worden gemeld aan en besproken in het DT Uitkeren.

Bij categorie 3 (fout UWV) is het belangrijk om, alvorens te melden aan DT een aantal acties te ondernemen. De Uitvoering, en/of IM, en/of BC&K signaleert dat we iets fout doen. Deze 3 partijen stemmen met elkaar af en ondernemen gezamenlijk de volgende acties:

- In kaart brengen wat het feitelijke probleem is
- Maatregelen nemen om de fout in nieuwe gevallen te voorkomen
- advies aan DT m.b.t. herstelactie, communicatie en besluitvorming

Het DT beslist, in overleg met SBK, of het herstel aan de RvB moet worden voorgelegd. Dit is afhankelijk van de grootte van de groep, de politieke gevoeligheid, imago risico etc. Alle herstelacties die in de RvB aan de orde komen, worden ook aan SZW gemeld. SBK overlegt met SZW of de Kamer geïnformeerd moet worden.

Alle herstelacties die aan de RvB worden voorgelegd bevatten ook een advies van Concerncommunicatie. Concerncommunicatie overlegt met de directie Communicatie SZW over de woordvoeringslijn.